

Gemeente Westland Accountantsverslag 2025

8 juni 2026

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Dit verslag is opgesteld uitsluitend voor gebruik door de raad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland. Op dit verslag kan niet door derden worden gesteund aangezien derden niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden en de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid, zorgplicht en/of verantwoordelijkheid jegens andere partijen dan de gemeente Westland.

drs. Anton Eelco Gerritsma RA
Externe accountant

Michel Peeters RA
Manager

8 juni 2026

Geachte leden van de raad en het college,

Met genoegen leggen wij u ons accountantsverslag voor dat is opgesteld in het kader van onze opdracht tot controle van de jaarrekening 2025 (de 'jaarrekening') van gemeente Westland. Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 29 augustus 2025.

Wij hebben bijzondere aandacht besteed aan de waardering van de grondexploitaties. Daarnaast rapporteren wij over de brede weerbaarheid van de gemeente, wat als speerpunt door de auditcommissie aan ons is meegegeven.

Dit verslag bevat de belangrijkste bevindingen van onze controle van uw jaarrekening en is besproken met uw ambtelijke organisatie op 18 mei 2026.

Wij bespreken de inhoud van dit verslag tijdens de vergadering van de auditcommissie op 10 juni. Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Anton Eelco Gerritsma

drs. A.E. Gerritsma RA
senior director

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam, T: +31 (0) 88 792 00 10, F: +31 (0) 88 792 95 33, www.pwc.nl
'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop) voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Onze kernboodschappen

Dit gedeelte geeft een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen, inclusief de bevindingen en opmerkingen van onze controle.

Onze belangrijkste boodschappen

Gemeente Westland's controle

→ Onze conclusies

Controleverklaring

We hebben onze controle van de jaarrekening van gemeente Westland afgerond en hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven met een paragraaf om te benadrukken dat in de rechtmatigheidsverantwoording de onacceptabele onrechtmatigheden de verantwoordingsgrens overschrijden.

Onze controleverklaring wordt afgegeven onder voorbehoud van ongewijzigde vaststelling van deze jaarrekening door de raad.

Gecorrigeerde verschillen controle 2025	Bedrag in € miljoen
Resultaateffect (voor mutatie reserves)	€0,5
Balanseffect	€0,5

→ Speerpunten

Kostendekkendheid rioolheffing

De rioolheffing is structureel niet kostendekkend: de kostendekkendheid bedraagt in 2025 88,7%, waardoor €2,2 miljoen aan kosten niet door opbrengsten wordt gedekt. Wij adviseren om te onderzoeken of het wenselijk is om voor planmatig onderhoud een afzonderlijke voorziening te vormen zodat beter inzicht ontstaat in de ontwikkeling en dekking van toekomstige onderhoudslasten.

Weerbaarheid

Maatschappelijke weerbaarheid is bij de gemeente Westland nog in ontwikkeling, waarbij de beleidsmatige basis is gelegd en de komende periode vooral in het teken staat van verdere concretisering en toetsing in de praktijk. Wij adviseren om complexere scenario's te bedenken en te oefenen en om vervolgens de aanpak in een duidelijke structuur neer te zetten.

→ Uitkomsten controle

In het ruimtelijk domein is de verliesvoorziening voor grond-exploitaties gestegen door hogere ramingen van kosten. Het risicoprofiel van de grondexploitaties is toegenomen door het nieuwe project Zuidgeestlaan. De afsluiting van de groundbank en de lagere deelname-voorziening markeren een verschuiving: risico's zitten minder in deelnemingen en meer in de eigen grondexploitaties.

Sociaal domein

De zorglasten blijven stabiel t.o.v. 2024 en de totale onzekerheid in de prestatielevering van de zorg is €1,1 miljoen.

Onderbouwing SiSa-bijlage

Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2025 vastgesteld. De kwaliteit van de SiSa-dossiers is nog niet altijd van voldoende niveau, waardoor extra inspanningen nodig waren om tot een voldoende onderbouwing van de SiSa-bijlage te komen.

→ Financiële positie

De financiële positie van gemeente Westland is in 2025 per saldo voldoende om risico's op te vangen, mede door een positief resultaat en een sterk toegenomen weerstands-vermogen; dat laatste door wijziging in de berekening waarbij nu ook de bestemmingsreserves zonder bestedingsplan in de beschikbare weerstandscapaciteit worden meegeteld.

Tegelijk blijft aandacht voor de financiële wendbaarheid nodig: de schuldpositie zal door investeringen in Flora Campus verder oplopen, waardoor de ruimte om tegenvallers op te vangen kleiner wordt.

Het voorspellend vermogen is verbeterd ten opzichte van eerdere jaren, maar verdere versterking van de kwaliteit van ramingen en sturing op investeringen blijft belangrijk.

→ Overige observaties

Uit onze controle is gebleken dat de toelichtingen in de jaarrekening 2025 niet op alle onderdelen voldoen aan de vereisten zoals voorgeschreven in het BBV. Wij hebben beoordeeld dat deze ontbrekende BBV toelichtingen niet materieel zijn voor het inzicht van de gebruiker van de jaarrekening. Wij hebben begrepen dat de organisatie onze aanbevelingen voor aanvulling van de toelichtingen volgend jaar zal opvolgen.

De verplichte paragrafen zijn volledig en geven de raad voldoende houvast voor zijn controlerende rol.

Wel is de toelichting op het fraudepreventiesysteem nog beperkt uitgewerkt en daarmee een aandachtspunt voor verdere verbetering.

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Onze conclusies

Dit gedeelte geeft een toelichting op de controleverklaring en de conclusies met betrekking tot de jaarrekening en de overige informatie in uw jaarverslag.

Onze conclusies

Uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

We hebben onze controle van de jaarrekening van gemeente Westland afgerond en zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven met een paragraaf ter benadrukking van de toelichting in de rechtmatigheidsverantwoording inzake overschrijding van de verantwoordingsgrens voor rechtmatigheidsfouten. Dit alles onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad. Wij hebben geen controlebevindingen bij de WNT-verantwoording 2025.

Geen fouten en onzekerheden geconstateerd in relatie tot getrouwheid

Tijdens onze controle hebben we geen gecorrigeerde en niet-gecorrigeerde afwijkingen geïdentificeerd boven onze rapportagedrempel van €100.000.

In ons controleplan hebben wij een materialiteit vastgesteld van €7,7 miljoen. De materialiteit is geactualiseerd op basis van de realisatie 2025. Aangezien de werkelijke lasten hoger zijn dan in de programmabegroting is de materialiteit verhoogd naar €8,2 miljoen.

Er zijn geen aanwijzingen van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen tijdens de controle.

Verslaggevingsvereisten zijn juist toegepast

Het college heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het BBV en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). Wij vinden de door het college bij het opstellen van de jaarrekening 2025 toegepaste waarderingsgrondslagen geschikt. Tevens voldoet de toelichting in de rechtmatigheidsverantwoording aan de bepalingen van de Kadernota Rechtmatigheid.

De jaarrekening en het jaarverslag zijn consistent met elkaar verenigbaar

Als controlerend accountants hebben wij de verantwoordelijkheid om in onze controleverklaring te rapporteren over de overige informatie in het jaarverslag. Onze conclusie is dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

Rechtmatigheid specifieke uitkeringen (SiSa)

Wij hebben in onze controleverklaring ook een goedkeurend oordeel verstrekt over de baten en lasten als mede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen.

Geen wijzigingen in ons controleplan

Ten opzichte van ons controleplan hebben wij geen nieuwe risico's geïdentificeerd. Wij hebben onze werkzaamheden conform het controleplan kunnen uitvoeren

Gecorrigeerde afwijkingen

De volgende afwijkingen en aanpassingen van de toelichtingen boven de gestelde rapporteringstolerantie van €100.000 zijn gecorrigeerd door het college en zijn verwerkt in de jaarrekening.

Bedragen in €1.000						
#	Beschrijving	Post in jaarrekening	Baten en lasten		Balans	
			Debet	Credit	Debet	Credit
1	Onjuiste afgrenzing HAR+-recht (Overlopende activa en passiva)	Opbrengsten Aan Overlopende activa Aan Overlopende passiva		523		313 210
Totaal				523		523

Onze conclusies

Niet-gecorrigeerde afwijkingen zijn niet materieel

De volgende afwijkingen en toelichtingen zijn niet gecorrigeerd in de jaarrekening. Het college heeft geconcludeerd dat de (kwalitatieve en kwantitatieve) impact van deze verschillen niet materieel is. We zijn het eens met deze conclusie.

#	Beschrijving	Post in jaarrekening	Bevindingen (in €1.000)	
			Fouten	Onzekerheden
1	Totale onzekerheid prestatielevering zorg	Wmo/Jeugd	0	1.096
Totaal			0	1.096

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

3

Speerpunten

In dit gedeelte rapporteren wij onze bevindingen bij de specifieke speerpunten die u ons hebt meegegeven.

Speerpunt 1: Riolering

Rioolheffing is niet kostendekkend

In de auditcommissie van 21 januari 2026 heeft u ons als speerpunt meegegeven om in ons accountantsverslag een reflectie te geven over de kostendekkendheid van de rioolheffing en de wijze waarop de voorziening voor riolering is ingericht en onderbouwd.

Rioolheffing structureel niet kostendekkend

De kostendekkendheid bedraagt in 2025 88,7%, waarbij de baten (€17,5 miljoen) achterblijven bij de lasten (€19,7 miljoen). Dit resulteert in €2,2 miljoen kosten die niet direct door opbrengsten worden gedekt (zie ook de grafiek rechts voor het verloop van de kostendekkendheid in de afgelopen 3 jaren).

Wij merken op dat voor de rioolheffing als uitgangspunt geldt dat tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn. Wij constateren dat de kostendekkendheid van de rioolheffing structureel onder de 100% ligt. Dat betekent dat structureel andere middelen dan rioolheffing worden ingezet om de kosten voor riolering te dekken.

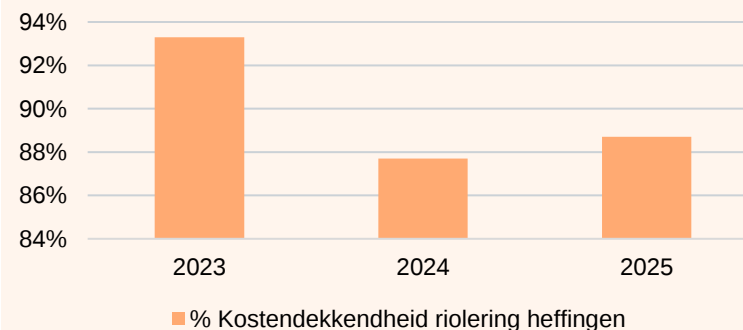
Systematiek voorziening riool consistent toegepast; aandacht voor onderhoudsvoorziening

Voor de rioolheffing geldt dat de opbrengsten uitsluitend mogen worden aangewend voor rioleringsdoeleinden en worden meegenomen bij de bepaling van de voorziening. Op basis van onze werkzaamheden constateren wij dat de gemeente de voorziening systematisch bepaalt op basis van de begrote baten en lasten en deze systematiek consistent toepast.

Ten aanzien van het onderhoud constateren wij dat geen afzonderlijke onderhoudsvoorziening is gevormd. Als gevolg hiervan ontbreekt een specifieke buffer voor toekomstige onderhoudslasten, waardoor het inzicht in de verwachting van toekomstige onderhoudslasten voor het riool wordt beperkt.

Wij adviseren om te overwegen of het wenselijk is om voor planmatig onderhoud een afzonderlijke voorziening te vormen, dan wel de huidige systematiek aan te scherpen, zodat beter inzicht ontstaat in de ontwikkeling en dekking van toekomstige onderhoudslasten.

Kostendekkendheid riolering heffingen gemeente Westland

Speerpunten

Speerpunt 2: Weerbaarheid (1/2)

Basis is nog in ontwikkeling, daarna doorpakken op concretisering maatregelen

In de auditcommissie van 21 januari 2026 heeft u ons als speerpunt meegegeven om in ons accountantsverslag een reflectie te geven over de bredere weerbaarheid van gemeente Westland.

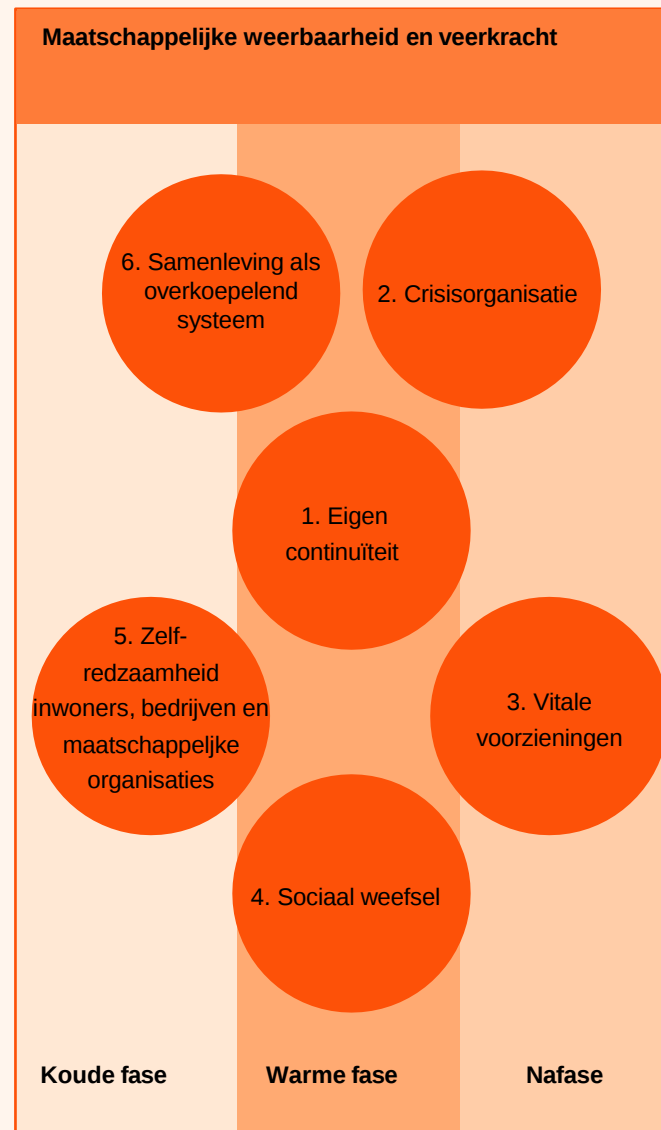
De VNG-handreiking maatschappelijke weerbaarheid biedt gemeenten een praktisch raamwerk om zich beter voor te bereiden op crises en verstoringen van vitale voorzieningen. De handreiking benoemt zes pijlers: continuïteit van de organisatie, crisisorganisatie, vitale voorzieningen, sociaal weefsel, zelfredzaamheid van inwoners en bedrijven, en de samenleving als geheel. Per pijler geven wij een reflectie.

1. Eigen continuïteit

De gemeente werkt aan een structurele continuïteitsaanpak waarin kritieke processen, rollen en noodprocedures vooraf worden ingericht. Dit draagt bij aan het borgen van essentiële dienstverlening tijdens langdurige verstoringen. Tegelijkertijd bevindt de uitwerking zich nog in opbouw en vraagt verdere concretisering, borging en toetsing in de praktijk.

2. Crisisorganisatie

De interne crisisorganisatie wordt versterkt door het vooraf organiseren van processen, rollen en samenwerking met partners. Jaarlijkse multidisciplinaire oefeningen en samenwerking met de veiligheidsregio dragen hieraan bij. De effectiviteit in langdurige en complexe scenario's moet zich nog verder in de praktijk bewijzen.

Speerpunten

Speerpunt 2: Weerbaarheid (2/2)

3. Vitale voorzieningen

De gemeente heeft primair een faciliterende rol richting vitale aanbieders (energie, water, digitaal) en richt zich op inzicht in afhankelijkheden en het maken van keuzes bij schaarste. Door het ontbreken van directe sturingsmogelijkheden blijft de weerbaarheid mede afhankelijk van externe partijen.

4. Sociaal weefsel

De gemeente betreft maatschappelijke partners (zoals verenigingen en geloofsgemeenschappen) in de verkenning van kwetsbaarheden en samenwerkingsstructuren. Deze aanpak versterkt het sociaal weefsel, maar bevindt zich nog in de fase van beeldvorming en vraagt verdere uitwerking naar concrete afspraken en inzetbaarheid.

5. Zelfredzaamheid

De inzet richt zich op landelijke uitgangspunten zoals zelfredzaamheid, noodsteunpunten en informatievoorziening (bijv. NL-Alert). Voor ondersteuning van kwetsbare groepen worden nog nadere afspraken en uitwerkingen ontwikkeld. Daarmee is de praktische invulling op lokaal niveau nog beperkt zichtbaar.

6. Continuïteit in de samenleving

De gemeente werkt aan een integrale continuïteitsstructuur waarin overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties samen optrekken. Dit biedt een goede basis voor maatschappelijke weerbaarheid, maar de complexiteit van afhankelijkheden en de vertaling naar concrete uitvoering vormen de belangrijkste uitdaging voor de komende periode

- Maatschappelijke weerbaarheid is bij de gemeente Westland nog in ontwikkeling, waarbij de beleidsmatige basis is gelegd en de komende periode vooral in het teken staat van verdere concretisering en toetsing in de praktijk. Wij adviseren eerst om de inventarisatie en aanpak in een duidelijke (programma)structuur neer te zetten. Vervolgens kunnen de ervaring uit de oefeningen en de maatregelen uit de VNG-handreiking worden gebruikt om voor Westland de maatregelen te concretiseren.
- Weerbaarheid is bij uitstek een domein overstijgend thema. Uit recent [PwC-onderzoek 'Lokaal weerbaar'](#) (maart 2026) blijkt dat juist de stap van beleidsvorming naar concrete uitvoering voor veel gemeenten de grootste uitdaging is. Vanwege deze complexiteit is het belangrijk om (programma)structuur aan te brengen, zodat helder is wie waarvoor aan de lat staat en gemonitord kan worden op voortgang.

Openingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Speerpunten

Uitkomsten controle

Ruimtelijk domein
Sociaal domein
Rechtmatigheid
Belangrijke schattingen

Financiële positie
Overige observaties
Bijlagen

Uitkomsten controle 2025

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste uitkomsten van de controle voor het ruimtelijk domein, het sociaal domein en de overige domeinen, waaronder de bedrijfsvoering.

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Rechtmatigheid

Belangrijke schattingen

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Ruimtelijk domein (1/2)

Verliesvoorziening gestegen door Flora Campus

Grondbank ONW volledig afgesloten en voorziening deelnemingen gedaald

Voorheen had de gemeente Westland twee groundbanken. De gemeente levert bouwrijp gemaakte gronden aan de deelnemingen, die zorgdragen voor de verdere projectontwikkeling. In 2025 is groundbank ONW volledig afgesloten wat leidt tot het beëindigen van de gemeentelijke groundbankpositie en het structureel wegvallen van financierings- en waarderingsrisico's. Dit betekent dat de gemeente momenteel nog één groundbank (OBWZ) heeft.

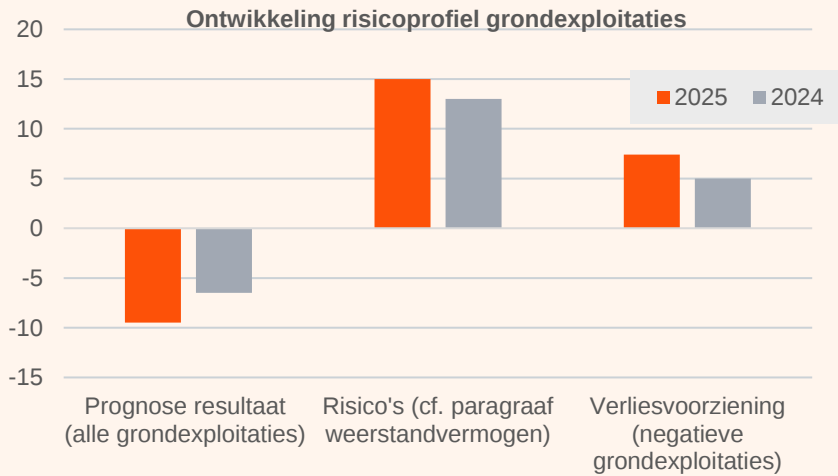
De gemeente schat risico's in, die worden afgedekt door de voorziening deelnemingen. Deze voorziening is gedaald naar €0,6 miljoen (2024: €2,2 miljoen). De vrijval van de voorziening is voornamelijk het gevolg van hogere gerealiseerde en verwachte opbrengsten bij groundbank OBWZ. De vrijval uit de voorziening wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling, met als doel mogelijke toekomstige risico's rondom grondexploitatie op te vangen. Het figuur hiernaast geeft een totaaloverzicht van de grondexploitatie en groundbanken gezamenlijk.

Risico's nemen toe door nieuw project Zuidgeestlaan

Gemeente Westland heeft vier actieve grondexploitatie. Voor grondexploitatie waarvoor per jaareinde een tekort wordt verwacht, wordt een verliesvoorziening gevormd. Per jaareinde is deze voorziening gestegen naar €7,4 miljoen (2024: €5 miljoen). De stijging van de voorziening weerspiegelt het structurele onrendabele deel van de ontwikkeling van de grondexploitatie Flora Campus, waarbij tussentijds geïdentificeerde risico's hebben geleid tot hogere kosten. Het saldo van de verslechtering van de grondexploitatie in Flora bestaat onder meer uit kosten voor archeologische opgravingen, de uitbreiding van plangrenzen met

bijbehorende verwervingen en een hogere (geraamde) inzet van de projectorganisatie. Daarnaast zijn de werkelijke grondopbrengsten hoger dan de geraamde grondopbrengsten, hetgeen een positief effect heeft op de grondexploitatie van Flora Campus.

Per project zijn de projectspecifieke risico's hetzelfde of lager dan vorig jaar. Echter is er een nieuwe actieve grondexploitatie Zuidgeestlaan bijgekomen die het totaal aan project specifieke risico's doet toenemen. Andere belangrijke risico's zoals prijsveranderingen en parkeerverkoop en rentetarieven zijn meegenomen in de berekening en zijn consistent met de marktontwikkelingen.

Uitkomsten controle

Ruimtelijk domein

- Sociaal domein
- Rechtmatigheid
- Belangrijke schattingen

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Ruimtelijk domein (2/2)

Waardering van de grondexploitaties sluit aan bij actuele marktomstandigheden en onzekerheden

Gemeente Westland heeft de actuele thema's meegenomen in de waardering van de grondexploitaties

De waardering van grondexploitaties wordt beïnvloed door diverse actuele ontwikkelingen. Wij hebben beoordeeld in hoeverre deze thema's op een passende wijze zijn verwerkt in de grondexploitaties. Zie hieronder:

- In meerdere grondexploitaties zijn hogere gerealiseerde en verwachte opbrengsten verwerkt, gebaseerd op actuele residuele grondwaarde-berekeningen, gemeentelijke grondprijsbrieven en externe marktadviezen. De gehanteerde grondwaarden zijn consistent en zonder overschatting toegepast.
- De bouwkosten zijn in 2025 gestabiliseerd, zij het op een hoog niveau. Actuele SSK-ramingen en gemeentelijke indexatieparameters zijn toegepast, waarbij hogere kosten voor bouw- en woonrijp maken bij complexe projecten, consistent zijn verwerkt.
- Door de toenemende vraag naar elektriciteit is het stroomnet in Nederland overvol geraakt. Hierdoor ontstaat veel vertraging in bouwprojecten. Gemeente Westland heeft samen met gemeente Midden-Delfland een eigen netwerkbedrijf waardoor landelijke netcongestie geen rol speelt.
- Bij diverse projecten is sprake van aangepaste fasering en enigszins vertraging, onder andere door archeologische vondsten, planologische procedures en infrastructurele aanpassingen. Deze effecten zijn verwerkt in planningen, kosten en rentelasten. Risico's zijn inzichtelijk benoemd en waar nodig vertaald naar verliesvoorzieningen of prudent gehanteerde uitgangspunten, met name bij de grondexploitatie Flora Campus.
- De stikstofproblematiek speelt met name een rol bij de voortgang van de Westlandse Zoom omdat dit project in een Natura 2000 gebied ligt. Hiervoor is een vertraging ingerekend wat een negatief effect heeft op de waarde.

Parameter	Beoordeling	
	2025	2024
De gehanteerde rekenrente	●	●
De gehanteerde rekenrente is conform het BBV en beoordelen we daarom als evenwichtig.		
Kostenstijgingen	●	●
De gehanteerde percentages zijn gebaseerd op gegevens vanuit CBS en beoordelen wij als evenwichtig. De bouwkosten zijn gestabiliseerd op hoog niveau, waarbij actuele SSK-ramingen en gemeentelijke indexatieparameters consistent zijn toegepast.		
Opbrengstenstijging	●	●
De gehanteerde opbrengstenstijging sluit aan bij gemeentelijke parameters en marktontwikkelingen.		
Gehanteerde programmering	●	●
De gehanteerde opbrengstenstijging sluit aan bij de voortgang en fase van de projecten. Op basis van onze werkzaamheden achten wij de op marktinformatie gebaseerde ramingen evenwichtig.		
Verkoopprijzen	●	●
De verkoopprijzen zijn gebaseerd op actuele residuele berekeningen, grondprijnsbeleid en marktadvies.		
■ Controleverschil □ Optimistisch ● Evenwichtig ◆ Voorzichtig		

- Openingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Uitkomsten controle**
 - Ruimtelijk domein
 - Sociaal domein**
 - Rechtmatigheid
 - Belangrijke schattingen
 - Financiële positie
 - Overige observaties
 - Bijlagen

Sociaal domein (1/2)

Actieve sturing leidt tot beheersbare en voorspelbare zorglasten

Actieve monitoring ondersteunt stabiele ontwikkeling van zorglasten

De zorglasten binnen het sociaal domein worden in belangrijke mate bepaald door veranderingen in het zorgvolume binnen de gespecialiseerde zorg en ondersteuning. De gemeente Westland volgt deze volumeontwikkelingen actief, zodat tijdig kan worden bijgestuurd waar dat nodig is. In 2025 heeft deze monitoring bijgedragen aan het beheerst blijven van de zorglasten en hebben de ontwikkelingen niet geleid tot overschrijding van de vastgestelde begrotingskaders.

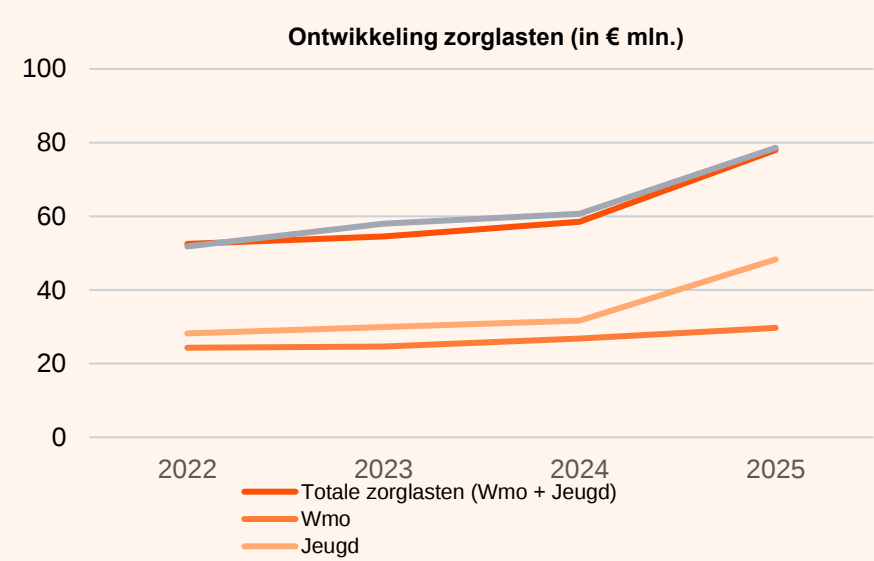
Kosten sociaal domein goed voorspelbaar en beheerst

Binnen de gemeente Westland zijn budgethouders verantwoordelijk voor het opereren binnen de vastgestelde budgetten en het tijdig signaleren van eventuele overschrijdingen, zodat de begroting zo nodig kan worden bijgesteld.

In 2025 zijn geen grote correctieboekingen noodzakelijk geweest en zijn geen bijzonderheden geconstateerd ten aanzien van de prestatielevering of zorgfraude. Ook met betrekking tot de zorglasten bleken geen materiële correcties nodig, wat wijst op een verbeterde voorspelbaarheid en beheersing ten opzichte van eerdere jaren. Met het oog op een beter inzicht in de zorglasten heeft de gemeente Westland de contracten met zorgaanbieders beoordeeld, onder meer op naleving van contractvoorwaarden en onderlinge consistentie tussen aanbieders.

Stijging in zorglasten inzichtelijk maken

De zorglasten Wmo en Jeugdwet volgens de taakvelden zoals gepresenteerd in de jaarstukken stijgen in 2025 met circa €19,5 miljoen ten opzichte van 2024. De hogere lasten in 2025 worden voor een belangrijk deel verklaard door een gewijzigde taakveldindeling en andere toerekening van kosten, waardoor 2024 en 2025 niet zonder meer vergelijkbaar zijn. We adviseren de organisatie om de verschillende zorgstromen inzichtelijk te maken en daarmee de toelichting in de jaarrekening te verdiepen.

Uitkomsten controle

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Rechtmatigheid

Belangrijke schattingen

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Sociaal domein (2/2)

Geen bijzonderheden in de prestatieleveringen

Prestatieleveringen: werkwijze stabiel

De interne beheersingsmaatregelen rondom het PGB zijn in 2025 ongewijzigd voortgezet ten opzichte van 2024. De gemeente Westland stelt de prestatielevering vast aan de hand van een set interne beheersingsmaatregelen, aangevuld met extern onderzoek. Het onderzoek van Verdergroep bevestigt dat de gedeclareerde zorg in de onderzochte dossiers daadwerkelijk is geleverd en er geen signalen zijn dat zorg is gedeclareerd zonder levering. Wel constateren wij op basis van het onderzoek dat in een beperkt aantal gevallen dat de geleverde zorg niet volledig in lijn is met de beschikking, waardoor de exacte omvang en invulling van de prestatielevering niet in alle gevallen overeenkomt met de formele afspraken.

Voor zorg in natura is de gemeente Westland bij het vaststellen van de prestatielevering gedeeltelijk afhankelijk van de productieverklaringen van zorgaanbieders. Voor de prestatielevering binnen de jeugdzorg (ZiN) is de gemeente daarbij afhankelijk van de verklaringen van Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. De Wmo-voorzieningen (ZIN) maken onderdeel uit van de werkzaamheden van de interne controlefunctie. De totale onzekerheid in de prestatielevering van de zorg komt uit op €1,1 miljoen.

De verhoging van de drempelwaarde voor de verplichte controleverklaring in het sociaal domein (Wmo en Jeugdwet) van €125.000 naar €200.000 heeft in 2025 niet geleid tot aanvullende maatregelen. Deze verhoging leidt tot een verhoging van het resterende risico op onzekerheden. Voor de gemeente Westland is de impact hiervan een hogere onzekerheid in de prestatielevering van de zorg ten opzichte van voorgaand jaar.

Tabel Overzicht van fouten en onzekerheden sociaal domein

Getrouwheid	2025 (x €1.000)		2024 (x €1.000)	
	Fout	Onzeker	Fout	Onzeker
Jeugdzorg ZiN	0	920	0	253
Jeugdzorg pgb	0	0	0	0
Wmo	0	176	0	500
Totaal	0	1.096	0	753

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Rechtmatigheid

Belangrijke schattingen

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

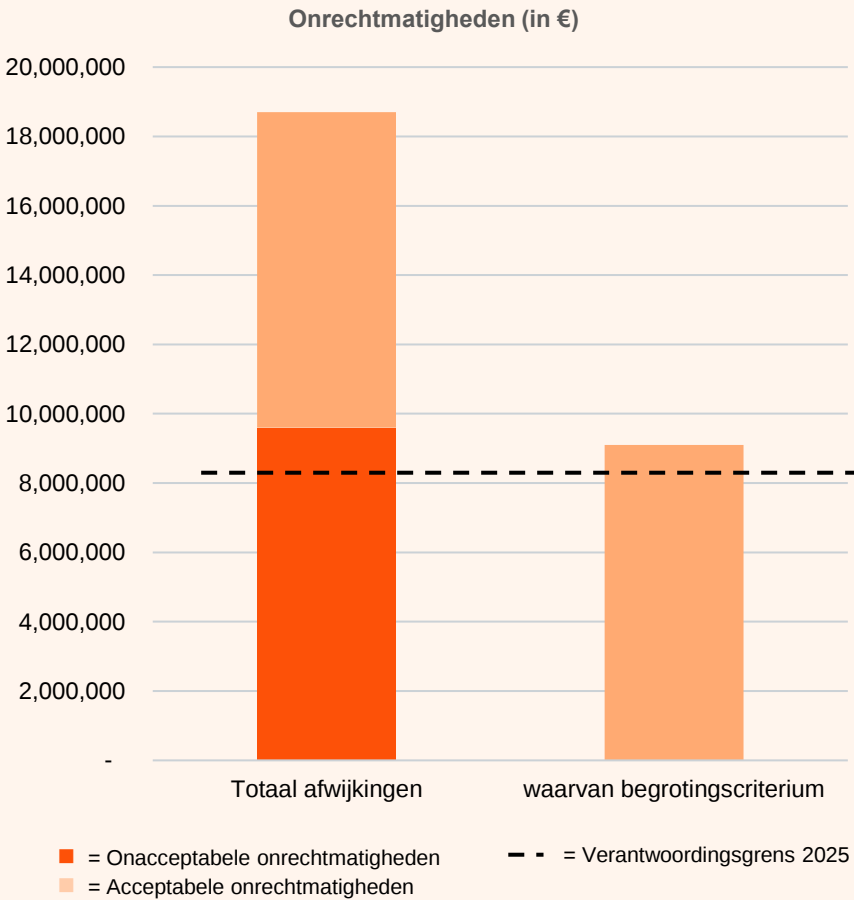
Rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording overschrijdt grens, vooral door aanbestedingsafwijkingen

Het college legt verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties via de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Als uw accountant hebben wij de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording meegewogen in ons oordeel over de jaarrekening als geheel (indirect oordeel over de rechtmatigheid). Wij constateren dat de onacceptabele onrechtmatigheden van €9,6 miljoen de verantwoordingsgrens van €8,2 miljoen overschrijden. Als gevolg hiervan nemen wij in de controleverklaring een benadrukkende paragraaf op inzake de rechtmatigheidsverantwoording.

De verantwoordingsgrens is in 2025 gedaald van 3% (voor fouten en onduidelijkheden afzonderlijk) naar 2% (voor totaal van de fouten en onduidelijkheden). Het college heeft in totaal €18,7 miljoen aan onrechtmatigheden geconstateerd. Van de onrechtmatigheden wordt €9,1 miljoen als acceptabel aangemerkt, omdat deze voldoen aan de criteria zoals door uw raad vastgelegd in de financiële verordening. Het resterende bedrag van €9,6 miljoen betreft niet-acceptabele afwijkingen. Een nadere toelichting op de belangrijkste afwijkingen zijn toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van uw jaarstukken.

De niet-acceptabele onrechtmatigheden hebben voornamelijk betrekking op afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen (€8,2 miljoen).

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Rechtmatigheid

Belangrijke schattingen

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Belangrijke schattingen

De belangrijkste schattingen van het college zijn gebaseerd op passende en zorgvuldige onderbouwde schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening gebruikt en openbaart het college belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en veronderstellingen. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en veronderstellingen die door het college zijn gedaan beoordeeld en concluderen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Een samenvatting van onze evaluatie staat in de tabel hiernaast, samen met een verdere toelichting.

Schatting	Bedrag (x €1 miljoen)		Uitkomst	
	2025	2024	2025	2024
Afschrijvingen materiële vaste activa	€21,3	€21,2	●	●
Het activabeleid van de gemeente ligt ten grondslag aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn gebruikelijk in de sector.				
Waardering vastgoed	€239,8	€238,5	●	●
Vastgoed kan een economische of een maatschappelijke functie hebben. Vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een schoolgebouw) mag niet worden afgewaardeerd. De waardering van het vastgoed met een economische functie hebben we in detail gecontroleerd en observatie hierbij is dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen in overeenstemming zijn met het BBV en consistent zijn toegepast.				
Waardering grondexploitaties	€166,7	€142	●	●
Wij zijn van oordeel dat de gehanteerde schattingen ten aanzien van de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering, waarbij de uitgangspunten waar mogelijk zijn onderbouwd met rapportages van externe partijen.				
Waardering voorziening deelnemingen	€0,57	€2,2	●	●
De voorziening wordt gevormd voor het opvangen van verwachte verliezen die de gemeente raamt voor de grondexploitaties die worden uitgevoerd voor deelnemingen. Zie onze eerdere observaties bij het Ruimtelijk domein .				
Waardering en indexatie van de APPA-voorziening	€8,2	€7,3	●	●
De berekening van de APPA-voorziening per ultimo 2025 is gebaseerd op actuariële berekeningen van een externe dienstverlener, waarbij de uitgangspunten uit de ministeriële circulaire zijn gevolgd. De voorziening is voorts geïndexeerd met 2,84%.				
Juistheid en volledigheid van de voorziening verlofsparen	€6,2	€3,3	●	●
Wij hebben vastgesteld dat de voorziening is gevormd op basis van de beste inschatting die de gemeente kan maken. De gehanteerde grondslagen zijn geschikt. De toename van het opgebouwde verlofsaldo wordt verklaard doordat medewerkers meer uren sparen dan opnemen. Daarnaast is in het verslagjaar een correctie verwerkt voor eerdere jaren (€2,2 miljoen), doordat IKB-keuzes die zijn omgezet in verlof niet volledig in de voorziening waren meegenomen.				
■ Controleverschil □ Optimistisch ● Evenwichtig ◆ Voorzichtig				

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Financiële positie

In dit gedeelte geven we een analyse van de financiële positie van uw gemeente

Financiële positie (1/2)

Openingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Speerpunten
Uitkomsten controle
Financiële positie
Overige observaties
Bijlagen

De financiële positie van de Gemeente Westland is voldoende om risico's op te vangen

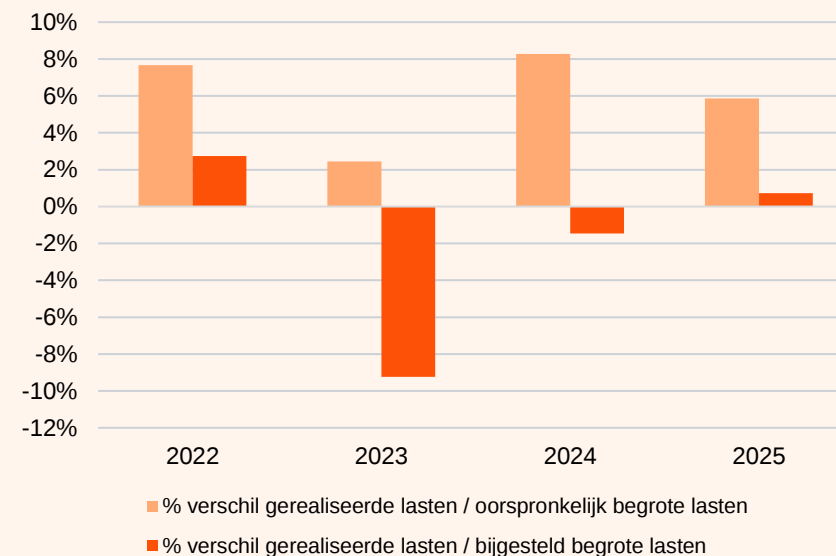
Het financieel resultaat over 2025 is positief; aandacht voor het voorspellend vermogen blijft van belang

Over 2025 is een positief jaarrekeningresultaat vóór mutaties reserves van €17,6 miljoen gerealiseerd; de begroting na wijzigingen ging uit van een resultaat (vóór reservemutaties) van €15,2 miljoen voordelig. Kijkend naar het resultaat vóór reservemutaties is een afwijking zichtbaar van circa €2,4 miljoen (voordelig) ten opzichte van de bijgestelde begroting. De grootste afwijkingen (vóór reservemutaties) komen voort uit onder andere:

- Gebiedsontwikkeling (€5,8 miljoen voordelig): met name door de terugvordering van de WBI-cofinanciering voor ONW (€ 2,6 miljoen), de bijstelling van de waardering van deelnemingen (€ 1,7 miljoen) en de realisatiestimulans (€ 1,3 miljoen).
- Overhead – personeel (€ 2,6 miljoen nadelig): het gevolg van een storting in de voorziening voor bovenwettelijk verlof en spaarverlof, gebaseerd op een herziene berekening in het kader van 'basis op orde' (€ 2,9 miljoen).

Het positieve resultaat wordt in belangrijke mate gedragen door incidentele meevallers. De afwijking van €2,4 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting (vóór reservemutaties), in combinatie met de fors achterblijvende investeringsuitgaven (€49 miljoen lagere boekwaardetoename dan begroot), onderstreept dat het voorspellend vermogen van de gemeentelijke begroting verder kan worden versterkt, zodat tijdig kan worden bijgestuurd waar nodig.

Voorspellend vermogen van de gemeente Westland

Verbeterd voorspellend vermogen van de gemeente Westland

Uit de analyse van het voorspellend vermogen blijkt dat gemeente Westland in 2025 een duidelijke verbetering laat zien ten opzichte van voorgaande jaren. Met name bij de bijgestelde begroting is de afwijking tussen begrote en gerealiseerde lasten beperkt gebleven tot circa 1%. Daarmee is de begrotingsnauwkeurigheid toegenomen en zien wij geen significante verschillen meer waarbij de begrote lasten significant lager uitvallen dan de realisatie, zoals in eerdere jaren wel het geval was.

Wij merken hierbij op dat blijvende aandacht voor de kwaliteit van de initiële ramingen van belang blijft voor het verder versterken van het voorspellend vermogen, zodat bij vaststelling van de begroting gesteund kan worden op een zo realistisch mogelijke inschatting van de lasten.

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

Financiële positie (2/2)

Het weerstandsvermogen is in 2025 significant gestegen

Het weerstandsvermogen is per ultimo 2025 toegenomen van circa €63 miljoen naar €211 miljoen. Deze stijging hangt samen met een gewijzigde beleidsnota, waarbij bestemmingsreserves zonder bestedingsplan zijn meegenomen. Naast de algemene reserve (€37,4 miljoen) zijn in 2025 ook bestemmingsreserves meegenomen als beschikbare weerstandscapaciteit. Daarbij gaat het om bestemmingsreserves zonder bestedingsplan die in totaal €155 miljoen zijn.

De gemeente Westland heeft daarbij aangegeven periodiek te monitoren in hoeverre bestemmingsreserves daadwerkelijk als weerstandscapaciteit worden benut, zodat het inzicht in de feitelijke inzetbaarheid en beschikbaarheid van deze middelen wordt versterkt.

Daarnaast is de bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling (€18 miljoen) aangemerkt als weerstandscapaciteit voor de risico's binnen de gebiedsontwikkelingen en betrokken in de totale weerstandscapaciteit van €211 miljoen, waartegenover een benodigd weerstandsvermogen van €29,1 miljoen staat.

Kengetallen	Gemeente Westland		Landelijk**	
	2025	2024	2025*	2024
Weerbaarheid				
Solvabiliteit	39,2%	36,9%	47,1%	35,2%
Grondexploitaties	38,9%	33,8%	-1,9%	7,4%
Structurele exploitatieruimte	6,3%	2,7%	-0,7%	2,0%
Wendbaarheid				
Nettoschuldquote	84,7%	83,3%	39,9%	56,5%
Nettoschuldquote gecorrigeerd	80,4%	79,1%	38,3%	51,4%
Belastingcapaciteit	108,8%	112%	103%	101%

* Op basis van de begroting 2025.

** Bron: <https://findo.nl/jive>

Versterkte weerbaarheid, afnemende wendbaarheid

De kengetallen over 2025 laten zien dat de financiële weerbaarheid van de gemeente Westland is toegenomen, mede door een verdere verbetering van de solvabiliteit en een positieve structurele exploitatieruimte. Dit wijst erop dat structurele lasten beter kunnen worden opgevangen binnen de reguliere baten. De nettoschuldquote is nagenoeg gelijk gebleven. De schuldpositie zal volgens de begroting 2026 door investeringen in Flora Campus de komende jaren verder oplopen richting de signaleringsgrens van 130%, waardoor de ruimte om tegenvallers op te vangen kleiner wordt. Deze ontwikkelingen vragen blijvende aandacht bij investeringsbeslissingen, de ontwikkeling van de schuldpositie en de beheersing van financiële tegenvallers.

Openingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Speerpunten
Uitkomsten controle
Financiële positie

Overige observaties

Jaarverslag
Onze samenwerking
Vooruitblik
Bijlagen

Overige observaties

In dit hoofdstuk delen we onze overige observaties bij o.a. de kwaliteit van het jaarverslag en onze samenwerking

- Openingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Uitkomsten controle
- Financiële positie
- Overige observaties

Observaties jaarverslag (1/2)

Jaarverslag Westland is BBV-conform en biedt overwegend goed inzicht, met aandachtspunt voor fraudetoelichting

Jaarverslag	Beoordeling	Observaties
Verenigbaarheid jaarrekening en het jaarverslag	●	Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn. In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan het BBV.
Kwaliteit paragrafen	●	Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen. Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen.
Inzicht in fraudepreventie-systeem in paragraaf 'Bedrijfsvoering'	□	In onze controleverklaring hebben wij gerapporteerd over de risico-inschatting, onze verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen ten aanzien van fraude. Daarbij hebben we ook aandacht besteed aan de toelichtingen die de gemeente Westland heeft opgenomen in de paragraaf 'Bedrijfsvoering'. De paragraaf beschrijft met name de algemene context van de bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling. De informatie over het fraudepreventiesysteem is beperkt uitgewerkt. De toelichting inzake fraude is daarmee voor verbetering vatbaar.
Voldoende inzicht in het vermogen om risico's uit de bedrijfsvoering financieel op te vangen in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing'	●	Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Westland alle relevante informatie heeft opgenomen in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing'; daarnaast zijn alle relevante ontwikkelingen uit de sector en de impact daarvan op de gemeente Westland opgenomen in de toelichting. Wij vinden dat de gemeente Westland in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' een goede reflectie heeft gegeven op het vermogen om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen.
Informatiewaarde jaarverslag	●	Ons oordeel is gebaseerd op de leesbaarheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses. Wij zijn van mening dat het jaarverslag de raad de gewenste informatie verschaft per beleidsterrein. Het jaarverslag is overzichtelijk opgebouwd en biedt per programma inzicht in doelen, realisatie en financiële uitkomsten, waarmee de raad voldoende handvatten heeft om zijn controlerende rol uit te voeren.

■ Bevinding □ Voldoende maar voor verbetering vatbaar ● Voldoende

Overige observaties

Jaarverslag

Onze samenwerking

Vooruitblik

Bijlagen

Observaties jaarverslag (2/2)

Jaarverslag Westland is BBV-conform en biedt overwegend goed inzicht, met aandachtspunt voor fraudetoelichting

Paragraaf bedrijfsvoering	Beoordeling	Observaties
Afwijkingen + maatregelen toegelicht	●	Gemeente Westland een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording heeft opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden. Daarnaast zijn de maatregelen toegelicht over hoe deze afwijkingen in de toekomst worden voorkomen
Rapportering niet-naleving normen gids proportionaliteit	●	Indien bij inkopen en aanbesteden de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het college hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering.
Niet financiële onrechtmatigheden toegelicht	●	Niet financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht worden in de paragraaf bedrijfsvoering. Deze niet financiële onrechtmatigheden hebben voor de gemeente Westland niet plaatsgevonden.
Toelichting geconstateerde fraude medewerkers	●	Gemeente Westland heeft geen (indicaties van) fraudes door eigen medewerkers geconstateerd.
Toelichting begrotingsrechtmatigheid	●	Volgens artikel 28 van de BBV dienen overschrijdingen en onderschrijdingen van zowel de baten als de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te worden toegelicht. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting inzake begrotingsrechtmatigheid voldoet aan de vereisten van de BBV. Het college betreft de afwijkende baten en onderschrijdingen van lasten en investeringen die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad in de rechtmatigheidsverantwoording. En vanzelfsprekend ook de overschrijdingen van lasten en investeringen die niet passen binnen het vastgestelde beleid en de criteria uit de financiële verordening.

■ Bevinding

□ Voldoende maar voor verbetering vatbaar

● Voldoende

Overige observaties

Jaarverslag

Onze samenwerking

Vooruitblik

Bijlagen

Onze samenwerking

Onze werkelijke uren vergeleken met geplande uren

Reflectie op samenwerking en proces van jaarrekeningcontrole

Wij kijken terug op een constructieve en professionele samenwerking met de organisatie tijdens de uitvoering van de jaarrekeningcontrole. Gedurende de gehele controleperiode hebben wij een open en transparant proces ervaren. Aangezien dit het laatste jaar van onze betrokkenheid bij de jaarrekeningcontrole betreft, spreken wij onze waardering uit voor de prettige samenwerking in de afgelopen jaren en wensen wij de gemeente Westland veel succes bij het voortzetten van mooie ontwikkelingen binnen de organisatie.

Onze reflectie op het proces van de jaarrekeningcontrole

Om een controle van hoge kwaliteit af te leveren voor gemeente Westland moeten teamleden op elk niveau de juiste hoeveelheid tijd en aandacht investeren. Door adequaat toezicht, duidelijke richtlijnen en tijdige beoordeling – geleid door de engagement leader en senior teamleden – voldoen we aan de kwaliteitsdoelstellingen van ISA 220.

In lijn met de maatregelen die zijn voorgeschreven in het rapport 'In het publiek belang', presenteren wij hierbij een overzicht van de uren die PwC heeft gemaakt voor de controle van het huidige jaar. De werkelijke cijfers in de tabel hiernaast zijn onze beste schatting van de totale uren op 12 mei 2026.

Onderbouwing van de verschillen tussen geplande en werkelijke uren

Onze controle-uren hebben een directe relatie met onze controle-inspanningen die worden aangestuurd door de kwaliteit van de deliverables, waaronder de conceptjaarrekening. Samen met de organisatie zijn we de reikwijdte van onze

Rang	Totaal geplande uren	%	Totaal werkelijke uren (schatting)	%
Partner/directeur	48	2	56	3
(Senior) manager	312	19	368	21
Ander personeel *	1.320	79	1.360	76
Totaal	1.680	100	1.784	100

* Overig personeel bestaat uit ons personeel en uitbestede uren.

werkzaamheden overeengekomen, die zijn opgenomen in ons controleplan dat we hebben besproken met de auditcommissie, inclusief de gewenste speerpunten. Onze begrote uren waren gebaseerd op de afgesproken reikwijdte en op 'first time right' en tijdige levering van de gevraagde documenten.

Voldaan aan onafhankelijkheidsvereisten

We zijn onafhankelijk van gemeente Westland in overeenstemming met de 'Wet toezicht accountantsorganisaties' (Wta), de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten' (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregelgeving in Nederland. Verder voldoen we aan de 'Verordening gedrags- en beroepsregels accountants' (VGBA).

Vooruitblik: toegenomen frauderisico door AI

Bewustzijn aanwezig, verdere uitwerking nodig

AI vergroot het risico op fraude doordat fraudepogingen realistischer en overtuigender worden, bijvoorbeeld via deepfakes en geavanceerde phishingaanvallen. Cybercriminelen kunnen met AI sneller en gericht aanvallen uitvoeren en beter inspelen op bestaande beveiligingsmaatregelen, waardoor ook het cybersecurityrisico toeneemt.

Binnen de organisatie is er toenemende aandacht voor cybersecurity en bewustwording. Medewerkers volgen verplichte trainingen op het gebied van phishing en cyberveiligheid, waarbij ook aandacht wordt besteed aan AI-gerelateerde risico's. Daarnaast wordt ingezet op verdere professionalisering, onder meer door het opleiden van functionarissen op het gebied van AI-compliance en het aanscherpen van procedures en systemen voor detectie en preventie van cyberaanvallen.

AI vergroot tevens het interne frauderisico, doordat het eenvoudiger wordt om informatie te manipuleren, bijvoorbeeld door documenten, managementinformatie of betaalgegevens aan te passen. Dit vraagt om blijvende aandacht voor risicoanalyses, bewustwording en naleving van interne procedures. Binnen Gemeente Westland zijn voor het gebruik van AI interne richtlijnen opgesteld. Specifiek beleid gericht op AI-gerelateerde frauderisico's is nog in ontwikkeling en valt momenteel onder het reguliere fraudebeheersingsbeleid.

Wij wijzen met name op de volgende aandachtspunten:

- Leveranciersbeheer en -wijzigingen: AI kan worden ingezet om overtuigende, maar frauduleuze leveranciersprofielen te creëren of leveranciersgegevens te manipuleren. Dit vergroot het risico op onrechtmatige betalingen of ongeautoriseerde wijzigingen.
- Elektronische geldtransfers: AI-gedreven aanvallen kunnen phishingcampagnes of social engineering automatiseren waarmee medewerkers worden misleid om frauduleuze betalingen goed te keuren of valse betaalinstructies te volgen die legitimiteit uitstralen.
- Intrusion preventie en detectie: AI stelt aanvallers in staat traditionele beveiligingsmaatregelen te omzeilen door zich aan te passen aan detectiemethoden. Dit leidt tot geavanceerdere ransomwareaanvallen en het opschalen van geautomatiseerde inbraakpogingen.

Wij constateren dat Gemeente Westland zich bewust is van de impact van AI en stappen zet om risico's te beheersen, maar dat verdere uitwerking van specifiek beleid en beheersmaatregelen ten aanzien van AI-gerelateerde frauderisico's gewenst blijft.

- Openingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Uitkomsten controle
- Financiële positie
- Overige observaties

Bijlagen

SiSa

Bijlagen

A woman with long dark hair, wearing large white headphones, is sitting cross-legged on a grassy field. She is smiling and looking at a laptop computer. In the background, there are several trees and a bicycle parked. The scene is bright and sunny, with a warm, golden light. There are two large orange geometric shapes: a parallelogram in the foreground and a trapezoid behind the woman.

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

SiSa

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- €12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan €125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan €125.000 en kleiner dan of gelijk is aan €1.000.000;
- €125.000 indien de omvangsbasis groter is dan €1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de tabel hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

Uit onze controlewerkzaamheden komen geen materiële afwijkingen naar voren. Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2025 vastgesteld.

SiSa

Uit onze controlewerkzaamheden komen geen materiële afwijkingen naar voren. Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2025 vastgesteld.

Nr.	Regeling / indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
1	A30	Specifieke uitkering Mainports	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
2	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
3	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
4.1	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
5	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
6	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
7	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
8	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
9	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
10.1	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
10.2	G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
11.1	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
11.2	G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
11.3	G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Openingsbrief

Onze kernboodschappen

Onze conclusies

Speerpunten

Uitkomsten controle

Financiële positie

Overige observaties

Bijlagen

SiSa

SiSa

Nr.	Regeling / indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
11.4	G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
11.5	G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.1	G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.2	G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.3	G4	Tozo 2_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.4	G4	Tozo 3_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.5	G4	Tozo 4_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.6	G4	Tozo 5_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.7	G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.8	G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
14.1	G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
14.2	G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
15.1	G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
15.2	G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_gemeentedeel 2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
16	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

- Openingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Uitkomsten controle
- Financiële positie
- Overige observaties

Bijlagen

SiSa

SiSa

Nr.	Regeling / indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
17	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
18	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
19	H40	Specifieke uitkering IZA transformatiemiddelen 2024 - 2027	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
20	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
21	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
22	J17	Realisatiestimulans	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
23	J55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
24	J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
25	K1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
26	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
27	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Hartelijk dank

© 2026 PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (Kamer van Koophandel 34180285). PwC verwijst naar het PwC-netwerk en/of een of meer van haar lidfirma's, die elk een afzonderlijke juridische entiteit zijn. Zie www.pwc.com/structure voor meer informatie.

Bij PwC is het ons doel om vertrouwen in de samenleving op te bouwen en belangrijke problemen op te lossen. Wij zijn een netwerk van kantoren die zich inzetten voor het leveren van kwaliteit op het gebied van assurantie-, advies- en fiscale diensten. Bij PwC in Nederland werken meer dan 5.700 mensen samen. Kom meer te weten en vertel ons wat u belangrijk vindt door ons te bezoeken op www.pwc.nl.